

ZAKOPANA ČUDA

**Dini Pešutu koji mi je hrabrošću svojih sretnih krajeva
dao ulaz i izlaz iz ove drame.**

Svim vječnim djevojčicama i dječacima.

“Ja sam ljubav i molim: prostrimo bijedne kosti
Ja sam ljubav i vičem: prostrimo sunčane kosti
Ja sam kostur, i kosti mojih kostiju su jutro
Ja sam ljubav i kosti mojih kostiju su ljubav
Ja sam ljubav, i ne znam gdje je počinak ljubavi.”

Vesna Parun

“Čudima treba pružiti
šansu da se dogode
Neaktiviranih je čuda pod zemljom
više nego mina
Opasnije je na njih naletjeti
Opasno je petljati s tajnama
Glupo zbog nelagode prasnuti u smijeh
Opasno je zato skočiti s mosta
Opasnije ne učiniti ništa od toga.”

Marko Tomaš

Likovi:

Zauvijek djevojčica, ne zna ništa osim biti i voljeti, može je igrati beskonačno mnogo djevojčica, može je igrati jedna jedina djevojčica. Bitno je samo da su u pitanju vječne djevojčice.

Zauvijek dječak, dječak koji ne zna ništa osim biti i voljeti, može ga igrati beskočano mnogo dječaka. ili jedan jedini dječak. Bitno je samo da su u pitanju vječni dječaci.

Ljubav, patetična i vječna, može biti bilo tko, bilo kada, svi i jedno

Napomena:

Sva patetika koja se provlači tekstem sasvim je namjerna i nužna za sve naše godinama uzgajane i timarene tjeskobe i strahove.

PROLOG MINULIH LJUBAVI

Ljubav i Vječna djevojčica nalaze se na bilo kojem mjestu na svijetu. Nakon već odrađenog života. Vječna djevojčica već je starica, ali tko bi se zamarao takvim detaljima kao što je proteklo vrijeme. S njima je i to Vrijeme, ali vrijeme ne govori. Vrijeme samo ide naprijed. Gura kazaljke, korake, tko bi ga znao što sve.

Ljubav: Imam s vremenom prešutni dogovor da se nikad ne pitamo koliko je vremena prošlo. Ono meandrirá, a ja na njemu plutam ili se nastojim gibati, ali tako da mu ne narušavam mir. Šutimo i o smjeru u kojem idemo; svjesna sam da nitko nije dovoljno jak da se othrvá struji i vrati natrag. Vrijeme mrmolji dok me nosi, čini mi se ponekad da jezik kojim govori nalikuje mojim otkucajima, ali zapravo često i ne razumijem o čemu razgovaramo. Psuješ li me, vrijeme? Govoriš li mi da prestanem biti toliko u svojoj glavi i pogledam kraj čega prolazimo? Želiš li mi reći da uhvatim napokon svoje srce i razbijem ga o prvo staklo kraj kojeg prođemo? Ili da šutim? Da šutim kao da nije ni vrijeme ni mjesto da govorimo o ovom tihom plamenu boli koji svi imamo. Vidim ga. Kad nečije vrijeme presječe naše. Vidim kako svi oni, maleni poput mene, drže svoje svjetlo kao da ne znaju što da rade s njim. Vidim i kako plamen suklja kroz njihova kao i kroz moja usta i ta morka tuga tako teško gori, a tako puno dima ostavlja.

Zauvijek djevojčica: Imam predodžbu daljine u kojoj se pojavljuje tvoj lik, planina iza tvojih leđa gotovo je filmska. Polako izmišljam to mjesto na kojem bih mogla provesti ono što je ostalo od života. Izrezivanje tebe uvježbavam godinama. Sada je gotovo refleksivno. Stvar je u tome da s otvaranjem očiju odmah zamislim ono što sam voljela sama. Podebljam to u mislima i krenem raditi nešto svakodnevno; kuham kavu, započnem čitati. Ili odem u vrt. Onda mogu dalje kroz dan, sve moje odgurne me dovoljno jako od našega. Toliko sam uvježbana da ima dana kada misao o tebi sleti na mene tek kada se zavučem u krevet. To je druga stvar. Naprosto, madrac na tvojoj strani još uvijek je udubljen. Tu te ne mogu izbjeći.

Ljubav: Puno je predrasuda prema našim kratkim postojanjima. Vrijeme. Nebitni smo mu. Mislimo da su naše sekunde bitne u njegovim vječnostima. Vrijeme me, kad mu se požalim, pogleda s podsmjehom. Ono je bilo tu kad su nastali prvi fotoni, ono je guralo prve galaksije da se formiraju, ono je natjeralo prve atome da stvore molekule. Vrijeme je pošakljalo munje koje su zagrlile te molekule u prve organske spojeve. Šapnulo je gmazovima da izađu iz vode. Ova godina mi je bila teška, vrijeme. Držala sam glavu u vrećici i disala duboko, mjesecima, pokušavajući saznati hoće li biti vremena iza. Hoće li se arhitektura života raspasti i tražiti opet da gradim, od temelja. Vremenu je i to smiješno. Uvijek će biti vremena. Stvari se raspadaju da bi se nanovo gradile, to je priroda svemira. Entropija.

Zauvijek djevojčica: Ponekad zaboravim zube. I bez obzira gdje sam, brzo se vraćam po njih. Preplašim se toga da nekome kažem dobar dan bez popunjenih ustiju. Da riječima otvorim rupu koja je tako zastrašujuća. Ili da kažem molim vas dajte mi kruh, i ne mogu se nasmijati, osim

usnama. Kad su počeli ispadati, tražila sam da sve povade što je prije moguće. Da umetnem nove. Da imam barem to dostojanstvo. Osmijeha dok nekome kažem hvala.

Ljubav:

Drago vrijeme, zašto šutiš dok se kopram u toj tjeskobi?
Vrieme, ja sam ljubav i tražim neke odgovore!
Ovdje sam koliko i ti, iako se ne sjećam tog početka.
Sjećaš li se ti, vrijeme?
Možemo li natovareni strahovima preživjeti do nekog pitomijeg vremena?

Gdje sam ja sa svojom malenom bakljom, preopterećena tišinom,
u ovom velikom, hladnom mraku?

Koliko trajem?
Treptaj?
Zapravo puno manje. Smiješno ništa u kozmičkoj slici vremena.

Ali ja sam ljubav. Ja sam vječna. Ja sam uvijek.
Jesam li?

Vrijeme, izmišljeno u našim satovima, a stvarnije od tih kazaljki koje ga pokušavaju definirati.

Vrijeme me pita znam li da se ponekad i usporava. Znam li da ono sve sporije teče ako je blizu crne rupe ili neutronske zvijezde? Kažem vremenu da se ne mora preda mnom praviti važno. Sve to mi je jasno. Jasno mi je i da svaki puta, kada sjednemo u avion, vrijeme najednom uspori, malo, nezamjetno. Jasno mi je da bih imala drugačije vrijeme da živim u avionu. Jasno mi je da svaka ja u meni ima drugačije vrijeme.

Zauvijek djevojčica: Sasvim je moguće da već sutra neću biti ni sigurna kad sam rođena. Bila sam teška beba. Mučila sam majku satmai prije nego sam izletjela iz nje. Uvijek su govorili i da imam krupne kosti. Danas, kad se one mogu slomiti prenačlim pokretima, smijem se toj krupnoj arhitekturi. Staklenim čašama u kojima titra ostatak života koji imam. Nedostaješ mi. Da sam držala kraj sebe kamen desetke godina, mislim da bih jednako bila uznemirena ako bi ga izgubila. Sitnice su bitne.

Ako bi me pitao neke stvari o vremenu nakon tebe, rekla bih ti da sam jutros dočekala snijeg u travnju. Drago mi je da nisi ovdje. Već bi obrezao sve mladice i ražalostilo bi te što bi procvale šljive i jabuke sada prekrila bjelina koja će im vjerojatno ukrasti plod. Što će se rasadene male paprike i rajčice u bašti smrznuti. Mene to ne dotiče, moj svijet duboko je uronjen u knjige, i ja tek sada razumijem što si mislio kada si rekao da se ti i ja srećemo na površini, na papiru. Da je to jedino mjesto u kojem ja iz svoje glave donesem dovoljno da me možeš pročitati.

Kad si me onda, poljubio pred rijekom, mislila sam da je tišina sjela na cijeli svijet. Činilo mi se da se i rijeka tada zaustavila. Kako bih ikada mogla voljeti nekoga tko nije volio rijeku poput mene?

Ljubav: Vrijeme, ovdje je tiho i toplo.

Staklo puca u zagrljajima zime. Gledmo jedni drugima u oči. Uplašeni smo. Ne znamo koliko je dubok ponor ispod nas. Ne znamo koliko je hladan. Vjetar nam šiba lica i ne razumijemo više gdje da odnesemo taj nemir. Kome da ostavimo i gdje to smeće iz sebe?

Zauvijek djevojčica: Mi nismo beskonačne kutije, vrijeme. Moramo se prazniti. Svi mi, oni, na leđima svojih vremena, isjeckani svojim malim i velikim tugama. Gdje je tvoja ruka? Gdje su moja usta? Gdje su nam prsti? Gdje nam je ostala poezija? Gdje taj pokušaj da ugledamo one bolje verzije? Tebe, mene.

Ljubav: Vrijeme, koliko će proći vremena dok napokon ne nađemo mjeru za same nas?

Ruke mi pucketaju dok traže zagrljaj.

Ruke mi se lome dok pokušavaju od praznine napraviti prijatelja.

Ovako, da. Ovdje ću staviti taj torzo hladnoga zraka, ovdje noge, ovdje ruke i evo, idemo pokušati napraviti zagrljaj. Samo jedan zagrljaj.

Zauvijek djevojčica: Nakon svega, ti ćeš biti: a) na tom mjestu u planini, gdje nekako mislim da sada već imaš i cijelu farmu kako si sanjao, tko zna čega, možda baš konja, b) u zemlji gdje već dugo pomažeš da sve raste, a tako ću i ja uskoro. Ne mislim puno na ono što dolazi, znatiželjna sam, sretna jer smo bili u dobrom vremenu. Bio je to dugačak, vjerojatno dosadan, ali sasvim lijep život.

Ja se nadam da će nada mnom procvjetati nešto od cvijeća koje volim. Naša kćer morat će mi obećati da nam nikada neće saliti nikakav beton. Trošenje resursa na grobove, nikad ništa gluplje nisam čula u životu. Neko čvrsto, otporno divlje cvijeće. To nam je sasvim dovoljno.

Ljubav: Koliko, vrijeme, možemo bez naših načetih srca koja se prelijevaju jedna u druga, željna tog supostojanja, dodira? Ne bismo li, vrijeme, trebali skočiti, uvijek skočiti, jedno u drugo? I preživjeti. Nećmo li jedino tako preživjeti?

SLUČAJNE LJUBAVI (I NISU LI ZAISTA SVE TAKVE)

Na Mostu se susreće dvoje. Vrijeme je vraćeno unatrag. Vrijeme je početka života, možda ljubavi, tko zna čega. Dvije samoće jedna drugoj hodaju ususret.

Zauvijek djevojčica:

Grad se pravi da je bitan.
Grad se oblači mojom kožom i najednom sam gola.
Malena sam ispod tog grada, u njegovoj utrobi.
Opet je magla.
Jesen se nastanila u mom tijelu.
Otkucava.
Gola stabla zovu me jer znaju
da ne znam gdje bih s rukama, a
oni nude zagrljaj.
Zaista, jedan pravi zagrljaj.
Nedostaje mi dodir.
Nedostaje mi nježnost.
Nedostaje mi da mi netko
izgovori barem nekoliko riječi
onako kako se govori nekome
koga volimo.
Barem malo volimo.
Ja sam nestvarna djevojčica.
Ja sam nevidljiva točka
u koju je sabijen sav potencijal
pravca ili možda čak i površine.
Sve to stalo je u mene.
Mojih trideset godina
koje me traže.
Nisam odrasla.
jer me nisu voljeli.
Pa sad krivim grad.
Njegovu tišinu koja me gnječi.

Zauvijek dječak:

Hodam, hodam, hodam.
Dok noge ne osjete da nose nešto.
Hodam dok ne nestanem.
Pretvorim se u maglu.

Nisu mi naprosto jasne te stvari.
Svijet se pravi da ne vidi
kako krvari.
Sve te otvorene rane.
Njihova hladna tama
iz koje se samo uspinju nove zvijeri.
Pa povuku natrag.
Ja sam trebao biti toliko toga.
Možda sam postao sve to.
Ne znam.
Sad sam već samo umoran.
Postao sam trener svojim strahovima.
Svijet je oblikovan onako
kako sam vjerovao da je moguće.
Ni manje ni više.
Ali nisam manje usamljen.
Nisam manje malen.
I ne razumijem kako možemo
biti tako ravnodušni na te svakodnevne krikove.
Moje ludilo to ne može podnijeti.
Kako možemo biti tako jebeno okrutni.
Jučer su udarali to dijete na igralištu.
Ono je vikalo. Ja sam vikao.
Vikao da ću ih sve natući.
A ono je tražilo samo način da mi kaže hvala.
Onako ranjeno.
Rekao sam mu bit će sve u redu. Ali nikad neće biti.
Ja sam ranjena životinja.
Ova je noć kao stupica za moje izmišljeno srce.
Ja sam to dijete
koje uvijek ostaje na nekom betonu
krvavo kao lice
moje majke
nakon što bi otac
previše popio.
Ista krva. Moja i njena.
Jedna rana.

Zauvijek djevojčica:

I ta rana koja ne može zacijeliti.
To vječno tapkanje na njenom otvorenom mesu.
A ja sam htjela biti zaljubljena.
U neke druge, ljepše ljude.
Htjela sam, tako sam htjela da me netko voli.

Htjela sam pustiti ovaj vrisak, izvaditi ga kao plamen i reći:
od ovoga možemo zapaliti ovaj jebeni grad. Srušiti te zidove.

Tako je hladno, a meni su ruke nepotrebne.

Ja sam na ovom rubu.

I nema nikoga. Koga bi bilo? I kada?

Zauvijek dječak:

Nikad nikoga, vrijeme nije da volimo.

Vrijeme nije da tražimo.

A ove ruke nisu mi potrebne, ni tijelo.

Sav sam već prah i prije nego
sam stigao pomisliti na to kakva će biti moja smrt.

Ali ja smrt ne želim.

Želim hodati toliko dugo dok se ne pretvorim u točku.

Ja sam samo instrument. Ja sam hodajuća riječ.

Što se drugo može reći za pjesnika?

Ja sam riječ

koja nikad nije trebala zapeti u tijelu

i sad kad je tako

ja moram smanjiti stvarnost svim mogućim sredstvima.

Ja moram manje osjećati.

Moram tražiti između.

Moram zamišljati da nisam stvaran.

Zamisli, tako preživljavati.

Praviti se da nisi stvaran.

Da ne boli.

Da ne raste u tebi.

Ta tuga. Kao tumori.

Posvuda.

Metastaza na srcu.

Nikad nisam napravio ništa od sebe.

A napravio sam sve.

Postao sam Ime i Prezime.

Postao sam mjesto koji ljudi

rado posjećuju.

Postao sam velik.

To što me vole, to najviše boli.

Je me nitko ne zna voljeti.

I ova noć mora se pretvoriti u pokušaj

da gledam dovoljno dugo u vodu

dok ne postanem voda.

Zauvijek djevojčica:

A onda je sve moguće. Moguće je da

skočim. Moguće je da ne skočim.
Ali ako postanem voda.

Zauvijek dječak:

Ako postanem voda, možda mi se
svijet učini jednostavniji
nego što jest. Utješno je
u rijeci koja oponaša obalu. Utješno
je pomicati se i stajati.
Voljeti dubinom i gustoćom.
Obilato puniti pluća.

Zauvijek djevojčica:

Kažu da je smrt u vodi najbolnija smrt.

Zauvijek dječak:

Ali ja o tome ne želim misliti.
Meni se voda čini kao mjesto na koje
se moje tijelo želi vratiti.
Ja sam voda.
Moja voda govori toj vodi.
Ili je suprotno.
Ta voda govori mojoj vodi.
Doziva je.
Milijuni godina koje su molekule
provele u tekućini
upisano je u ovaj genetski kod i ja
sam vodeno tijelo
tako željno vratiti se
nekome u zagrljaj.
Nekome u toplinu.

Zauvijek djevojčica:

I dolazim ondje i najednom magla se tako jako navukla
da mi se čini da rijeka nije sama
i teško je reći tko bi ovdje
bio

Zauvijek dječak:

Osim mene.
Tko bi ovako zalutao rijeci iznad trbuha u ovu malgu.
I zašto je sada stala?
Jesam li toliko nestvaran da mi se
čini kako iz rijeke izlaze

nepoznate djevojke
i sada prilaze

Zauvijek djevojčica:

A što drugo je moguće nego prići
nekome tko želi kao i ti gledati u rijeku?

Mogla bih produljiti.

Mogla bih nastaviti hodati,
mogla bih prekoračiti cestu, otići na drugu stranu, ali ja uvijek

gledam u rijeku koja otječe,

nikad u ono što dolazi.

Gledam uvijek kako odlazi ispod,

kako nakon te točke može postati

bilo koja druga rijeka.

Ako bih je dočekivala nakon mosta,

čarolija budućnosti bi nestala

i sve bi zauvijek bilo zapisano.

Zauvijek dječak:

Rijeka bi ostala rijeka koja nema druge
nego pomicati se dalje od mosta.

Ovako, prije mosta, onom što dolazi
sve je naprosto moguće i dozvoljeno.

Ja gledam rijeku koja dolazi

i za mene je ona stvarna, a ona iza
rijeka je koja možda nikada i ne mora oteći.

Hoće li sada zaista zastati?

Zauvijek djevojčica:

Ako se nasmijem.

Zauvijek dječak:

Ako se nasmije.

Zauvijek djevojčica:

Što će se dogoditi?

Zauvijek dječak:

Polako usporava korak i ja shvaćam

da su svi susreti

niz beskonačnih slučajnosti

koje se moraju dovesti u tu jednu točku.

Gdje ona napokon odlučuje

prići meni koji gledam u rijeku

kao da ću skočiti unutra.
Ali nikad ne skočim.
Kukavica sam.
Ili se nadam.
Možda se još uvijek nadam.
Da sve može dobiti taj jedan smisao
koji se neće moći otuđiti.
Da će svijet dobiti miris.
Možda baš one koja prilazi.

Zauvijek djevojčica:

A on je vratio pogled u vodu.
Pravi se da nisam ovdje.
Lice mu je tako mekano.
Stariji je.
Sigurno je stariji od mene.
Rijeka je kao rijeka.
Ali on, zagledan u njenu
stalnost
govori mi kako stvari nikad nisu onakve
kakve ih zamišljamo.
Možda je manijak.

Zauvijek dječak:

Moža je neka luđakinja
koja naprosto želi skočiti.

Zauvijek djevojčica:

Da skočim?
Ali nikad nemam hrabrosti.
Zabavljam se mišlju kako bi bilo
imati muda skočiti
tako hladnoj rijeci u grlo.
Zamišljam kako nadire u mene ta voda.

Zauvijek dječak:

Možda i nisam suicidalan.
Možda je u pitanju samo duboka povezanost s vodom.
Provalija koja doziva drugu provaliju.
Onu koja vječno teče
i nosi sve pred sobom.
Uvijek dalje. Uvijek naprijed.
I sad je ona ovdje.
Oči su joj sitne.

Tišina na njoj tako je
nemirna da sam siguran da će
sve uskoro pasti u vodu.
Ja sam previše umoran.
Svaki dan ovaj sustav
oteža te za nekoliko kilograma

Zauvijek djevojčica:

Njegova uzaludnost.
Trošim se kako bih trošila.
Stat ću kraj njega.
Nisam sigurna da vjerujem u nešto.
Ili nekoga.
Ali svete slučajnosti, na njih nikad nisam imuna.
Možda je stvarno neki manijak.

Zauvijek dječak:

i sad oboje završimo u rijeci.
Jer ću ja pokušati spasiti je ako se baci,
a ona će me povući za sobom.
Srce mi brzo udara. Lijepa je.
Kosa joj je puna kapljica.
Ugrijao bih joj uši.
Tako je mlada.
Njene trepavice pune su magle.
Njen dah koji lebdi.
Zar mi se nasmijala?

Zauvijek djevojčica:

I onda sam mu se nasmijala.
Zar sam trebala prepustiti svoj dio mosta?
Svoje gledanje u rijeku?
Ili da stvari ostanu ovako napete?
Možda želi i pivo?
Možda oboje trebamo to pivo.

Zauvijek dječak:

Opet se smije i pruža mi limenku.
Nisam siguran zašto, ali vraćam joj taj osmijeh.
Toliko dugo sam ovdje sam.
Toliko dugo rijeka govori samo za mene.
Tako je lijepa ili sam ja potpuno lud.
Kosa joj je puna kapljica.
Ova magla guši nas. Skida rukavice.

Zauvijek djevojčica:

Moram zapaliti cigaretu.
Možda i ne moram. Ali godit će mi.
Godit će mi ta težina dima
sada u ovoj gustoj magli.
Što radim od sebe?
Ne znam. Ja sam žena koja
je ostala djevojčica jer nitko nije znao
kako me voljeti.
Sada držim dva svijeta
onako kako znam na tacni
koju nosim između stolova
i gađam ih svojim riječima.
Ja, nešto kao pjesma.
Možda samo premlada da shvatim
kako svijet nije ništa manje od ovoga
što jest.
Ni ništa više.
Ima gladnih.
Ima žednih.
Ja nosim svoju jednoličnost
u ovom gradu
i vjerujem da ću pronaći
ono bitno.

Zauvijek dječak:

Da se približim i pružim joj upaljač?

Zauvijek djevojčica:

Možda bih trebala reći hvala.
Dotaknuo mi je prst.
Svojim prstima.
Možda nam sada svima to treba.
Jedna ludost na
napuštenom mostu
u izmišljenom gradu.
Tako nastaju sve dobre priče.

Zauvijek dječak:

Opet se namijala.

Zauvijek djevojčica:

Opet se nasmijao.

Ima jagodice kada se smije
i neku nježnost koju ne znam imenovati.
Kundrera kaže da su slučajnosti svete.
Da su susreti bitni
kad su slučajni.

Zauvijek dječak:

Otvorit ću dlan i staviti ga pred nju.

Zauvijek djevojčica:

Otvorio je dlan.
Drž ga preda mnom.

Zauvijek dječak:

I ja sam uplašen.

Zauvijek djevojčica:

Ali što drugo možemo?
Stavit ću ruku u ruku neznanca.
Otploviti u noć.
On može biti serijski ubojica.
Ali miriše na umor
i usamljenost.

Zauvijek dječak:

Tako miriše na maglu.
Ali to je jer sam ja jebeni pjesnik
koji mora izgovarati riječi
koje nemaju nikakvog smisla.
A trebao bih joj reći da sam usamljen.
Da ljudi vjeruju da me vole, ali me nitko
ne zna voljeti. I ja sam dječak koji
nikad nije odrastao
jer je tako cijeli moj jebeni život.
Tražim jedan bijeg više.
Govorim si da se nisam navukao.
I zašto sam sada otvorio dlan?
Da sjebem neko biće
koje je došlo samo ovdje gledati u rijeku
i te njene glupe godine
koje misle da
je nešto romantično u tome
da te stranac dovede u svoj stan
i da se pijani jebete do besvijesti

u tvojoj kadi
u tvom krevetu.
Ja sam već ostavio svijest
na nekim drugim mjestima.
Bit ću neiskren i prvo ću joj tepati.
Možda ću se i sjebati.
Postati previše nešto što nisam.
Ili nešto što jesam.
Možda će reći da žuri
kad se s tim suoči.
I naprosto otići.
Možda je to sve način da sam sebe uvjerim
da ljubav može postojati.

Zauvijek djevojčica:

Ja sam glupa djevojčica
koja daje ruku strancu jer misli
da se nešto dobro mora dogoditi
iz jedne jebene slučajnosti
dvoje sjebanih ljudi koji gledaju u rijeku.
Projiciram.
Dovoljno sam velika da znam
da sve moje misli o ovom čovjeku
nikad ne moraju postati stvarne,
ali sama ideja stvarne osobe
koja me poziva svojim tijelom u toplinu
toliko je neizdrživo lijepa
da ću uvijek krenuti prema tome.
Zapravo, to mi se još nikada nije dogodilo.

Ne ovako.
Kad su oko tebe deseci ljudi,
kad je zrak pun dima i alkohola,
kad je ples ritual,
kad su pijani dovoljno.
Kad sam pijana dovoljno.
Ali nikad nije bilo ovako.
Svi ti dječaci koje sam mogla voljeti.
Svi ti dječaci koji su me htjeli voljeti.
On je lijep.
Smije se kao da zna toliko toga,
a možda je obični seronja.

Zauvijek dječak:

Magla štira prste.

Ako je zagrlim hoće li pobjeći?

Tako je hladno

Čini mi se da ćemo se raspasti

Ako je ne zagrlim.

MANIFEST LJUBAVI 2

(odgovor Ljubavi verzije 3.0 [godina proizvodnje 2020.] na pjesmu V. Parun)

Ljubav kao ljubav, mjesto kao bilo koje mjesto na svijetu. Ljubav mogu biti svi i ljubav može biti sve.

Vaše kosti moje kosti
vaša srca
moja srca

Sve ovo što je ludo dovoljno da izraste iz betona
usprkost statistici moja djeca moja voljena uzaludna djeca
kao ptice koje zimi ostaju ovdje zašto ne aktivirate bijeg ptice drage
zašto čekate smrznuta krila usred ove pustoši
i tko sam ja da vam kažem da bi bilo pametno otići
otići na vrijeme

Kažu ljubav, a misle, misle ona brzopletost radi koje
se unesu u staklo i padnu, padnu toliko duboko
da više nitko ne može do tamo
Kažu ljubav, a misle da je patiti blisko ljubavi
i da je ljubav nešto što ima garanciju i eto
ako jedna ne valja, zamijenit ćemo
Kažu ljubav, a djeci donesu šake i šamare
Kažu ljubav, a zakopaju me
Zakopaju me tako da godinama ne mogu disati
i ja sam mrtva mrtva sam
Čujete li
Ja sam ljubav i ne znam gdje su pokopane moje kosti
Ja sam ljubav i želim znati
s kim ovdje mogu razgovarati
u ime svih tih gluposti
dižu se bune i pokreću se ratovi
u kojima svi ostaju bez ljubavi
One teške tišine
kad je opet potrebno graditi
od pepela i kostiju

Grad ili tko zna što na tom zgarištu
U ime ljubavi, tko će govoriti u ime ljubavi?
Ja sam ljubav, poražena i nenamjerna
Kažu ljubav, a misle posjedovanje
Kažu ljubav, a misle gušenje
Kažu ljubav, a misle kraj samoće
Kažu ljubav, a ništa od toga ne dotiče
njihova srca i ta stijena mjesto je na kojem se lomi
sve sve sve se lomi

I što onda na kraju?
Ovdje je mjesto na kojem dvoje sretne ljubav, a možda
im ljubav nije potrebna
Možda im ništa nije potrebno

Možda i lažem
jer još uvijek vjerujem
da svima treba ljubavi
Jedino ljubavi

Ovo je svijet kapitala
svijet krupnih novčanica i debelih novčanika
kojima se kupuje Ljubav
Ovdje je bolje bit oštrih rubova, ili
biti oštrica
jer ako ti nećeš, netko hoće
Netko će biti oštrica umjesto tebe
I on će tebe
Ako ti nećeš njega
Tako je započeo svaki rati

Ali reset!
Ja sam ljubav i tražim vraćanje
na tvorničke postavke
ovog jebenog svijeta
Kad dignu noževe
spustite ruke
Kad dignu šake

ostanite na mjestu
Kad prvu paljbu bace
zapjevajte
i govorite
pjevajte
kako ste ovdje da volite

Inače
Netko će rastrgati svijet
Samo je pitanje trenutka

Umorna sam
Ja sam ljubav i tako sam umorna
Oči koji stoje, a ne vide
Glave koje se okreću
Ja sam ljubav i i ne znam što da radim s ljubavi
koju je nemoguće nekome dati
Ratovi se vode, nevini stradavaju
Ljudi jedni drugima srca vade noževima
Da obrane granice
ili još gore kuće
A ta živa srca na mojim leđima
dok ne otkucaju posljednju nadu
dok ne iskrvare
Ja sam ljubav i kako da objasnim
da mi jebeno dosta
Kažu ljubav, a misle samo na svoje potrebe
Kažu ljubav, a nikad ne zagrle
Kažu ljubav i samo zgaze
prvo nevino stvorenje koje naiđe
Ja sam ljubav
Ali nikome više nije do ljubavi
Strah samo strah samo strah
vodi riječ uvijek taj strah
Strah od smrti
Strah od bliskosti
Strah od visine
Strah od dubine

Strah od ljubavi

Ja sam ljubav

Hej, ljubav

Popravili su mi ovo novo izdanje, verzija nema
prijasnjih bugova, sad sam prilagođena
vremenu u kojem je sve nešto instantno i tako sam se zavukla
u vaše Facebook poruke, Instagram profile

Ako baš hoćete, ja sam maleni virus koji cijeli vrijeme
nastoji shvatiti kako evoluirati s vašim mislima

Ne budite tako blesavi, ja sam veća od vremena

Jesam li?

Ili je sve napokon uzemljeno

Jesmo li toliko malo gledali u zvijezde
da smo zaboravili da je čudo ovdje s nama jednako veliko
kao ono gore

Jesmo li zaboravili da je to čudo da volimo

Da toliko volimo da se rasprsnemo
kao zvijezde i osvijetlimo pola galaksije

Jesmo li postali toliko prizemljeni

da smo zaboravili da su nam srca
uštekana na svemir

da smo ovdje i gore, neprestano

Uši su nam umočene u zvijezde,

a mi prešućujemo taj sjaj i lažemo jedni drugima

Da ne boli

Da smo hrabri

Da smo veliki

jer ne osjećamo

jer ne plačemo

jer podižemo toliko velike zidove

da ne vidimo nikome više ni lice

Ja sam ljubav

i zapovijedam vam

plačite

Plačite dok vam se ne rastope srca

Plačite dok rušite te jebene zatvore koje ste sagradili oko sebe

Plaćite dok ih rušite ciglu po ciglu
Plaćite jer su vam ruke krvave
Plaćite jer sami stojite usred te pustoši
Plaćite dok ne čujete drugi plač
i onda mu pohitajte
Ja sam ljubav i zapovijedam vam
plaćite ako boga znate
Plaćite ako se želite spasiti
i trgajte trgajte dok vam ruke ne otpadnu
te jebene zidove

SAMOĆA I DRUGE NESREĆE

Na nekom dijelu svijeta, nazovimo ga Soba u Stanu jednog Grada, nakon susreta na Mostu.

Zauvijek dječak: Možda bismo si trebali napokon reći nešto?

Zauvijek djevojčica: Misliš?

Zauvijek dječak: Sad kad joj napokon čujem glas
svjestan sam koliko je mekoće u izgovaranje
ali i ljepote u šutnji
Jedna riječ dovoljna je da se glas sastavi
s licem i da ono što sam zamišljao postane stvarno
Što bi bilo da nije tako?
Što da se glas koji sam sada čuo
nije poklopio
s onim što je bilo izvana

Zauvijek djevojčica: Nešto si rekao?

Zauvijek dječak: Ne.

Zauvijek djevojčica: To ljudi navodno rade kad su zajedno. Razgovaraju. Otvaraju usta,
napregnu glasnice i potom iz njih puštaju razne glasove. Poput, kako je danas lijepo vrijeme.
Koja magla. Opet kiša, a? Dobro sam, a vi? Super frizura. Sjajan smak svijet danas. Iznimno
lijep. Bombastičan.

Zauvijek dječak: Ma meni je sasvim lijepo i šutjeti.

Zauvijek djevojčica: Ali lijepo ti je čuti glas. Bilo bi smiješno da si recimo kreštav, ili da to
glas premekan. Možda bih to pomislila, da nastavimo šutjeti. Kakav ovaj tip sad ima glas da i
dalje šuti? Možda bi me to otjeralo. Sva ta šutnja.

Zauvijek dječak: Možda.

Zauvijek djevojčica: Imaš li što popiti?

Zauvijek dječak: Vjerojatno. Tamo je frižider.

Zauvijek djevojčica: Ništa od gostoprimstva?

Zauvijek dječak: Prestar sam ja za to.

Zauvijek djevojčica: Ma to je s vama dečkima neka čudna stvar. Dođete do četrdesete i odmah mislite da ste ostarili.

Zauvijek dječak: Znači imam četrdeset? I nisam ostario?

Zauvijek djevojčica: Možda i jesi. Ne znam. Ali ovo izvana nije loše.

Zauvijek dječak: To je kompliment?

Zauvijek djevojčica: Tako je to kad skupiš cure na mostu kad žele gledati u rijeku.

Zauvijek dječak: A nisi se mislila baciti?

Zauvijek djevojčica: Uvijek se mislim baciti.

Tišina.

Piju. Gledaju se.

Zauvijek djevojčica: Uvijek skupljaš cure po mostu? Loše se ljubim.

Zauvijek dječak: A misliš da bismo se trebali ljubiti?

Zauvijek djevojčica: Možda bi se prije trebali napiti. Ne znam. Kod mene je inače taj slijed događaja.

Zauvijek dječak: Ima još pića u frižideru. Piva. Ima i viskija. Ostalo ne garantiram.

Zauvijek djevojčica: Sad kad napokon govori
sve što je u meni rasipa se kao sol kad padne staklenka
i tako rasuta osjetim
da mi se srce penje gore
Možda je to samo adrenalin nepoznatoga
Možda je ta silna zabava pred onim
što se svako malo može dogoditi
A što se može dogoditi?

Zauvijek dječak: Nešto si rekla?

Zauvijek djevojčica: Ne.

Zauvijek dječak: Jel ti zima? Deku da donesme? Upalim grijanje?

Zauvijek djevojčica: Ma ne.

Ovo su sve tvoje knjige?

Zauvijek dječak: Aha.

Zauvijek djevojčica: Hoćeš da ti čitam?

Zauvijek dječak: Doveo sam u stan ženu da je napijem pa da mi čita.

Zauvijek djevojčica: Ne bi me uopće to čudilo. No, je ti kad tko čitao?
Čita.

Prijatelju,
dodi da vidiš kako plače
ostavljena djevojčica.
Bunari su već puni njene krvi,
prijatelju moj.
Pala je sa žice
kada je igrala svetu igru
života.
Zato su kamenu zatvorena usta,
jer je čuo jecanje.

Prijatelju,
dodi da vidiš. Slušaj nemilost.
Polovica svijeta progoni one,
koji slušaju.
Ali dodi, prijatelju,
po stijenama, koje već gore
i slušaj,
slušaj kako plače
razbijena djevojčica.¹

Zauvijek dječak: Samo u našoj galaksiji postoji oko 400 milijardi zvijezda. Što znači da postoje još veće milijarde planeta. Ali sumnjam da vanzemaljci pišu poeziju.

Zauvijek djevojčica: Moža to uvijek mora biti tako. Razbijena djevojčica. Nešto svijeta od stakla. Koji se isto usput razbije. Pa svi u tim krhotinama. Takvi neki patetični klišeji. Tražimo. Pitaj boga koga?

Zauvijek dječak: Znači, tako ćemo?

---

¹ Marija Čudina

Zauvijek djevojčica: A kako drugačije? Cvijeće? Šareni baloni? A netko negdje previja se jer ima jedan jedini obrok u danu. Jedini obrok u tjednu. Tučemo pse. Djecu. Činimo im sve ovo nepodnošljivo. Svijet je kao živo groblje. Neki mrtvi misle da su živi, neki su već odustali od takvih obmana.

Zauvijek dječak: Nikakva korist od metafora, vjerujem mi. Za to sam stručnjak.

Zauvijek djevojčica: Znači, stručnjak si. Što rade stručnjaci za metafore na mostovima?

Zauvijek dječak: Žele dovoljno dugo gledati u vodu da im se isprazni glava. Ništa posebno. A razbijene djevojčice?

Zauvijek djevojčica: Sanjaju da mogu postati cijele kraj vode. Nešto kao energija, ostavljanje vodi da nosi i takve pizdarije. Ali ne bi vjerovao, ponekad upali.

Zauvijek dječak: Srećeš li često ovakve poput mene?

Zauvijek djevojčica: Stručnjake? Ne. Tu i tamo neke Sjebane. Ali ništa posebno. Ti si mi s ovim knjigama sada potpuno otkriće. Dolazim u napast da te pitam nešto o tebi. Da krenem možda od tih knjiga? Koja ti ne najdraža?

Zauvijek dječak: Nema najdražih knjiga. One koje su tu, potrebne su.

Zauvijek djevojčica: Sve ove?

Zauvijek dječak: Dobro, nekih se možda nisam stigao baciti. Imaš velike podočnjake.

Zauvijek djevojčica: Ne spavam puno. Radim previše. Radim, radim, radim, učim, radim, radim, učim. Trčim. Idemo na most. Gledam u rijeku. Umjesto da spavam. U biti, ništa posebno. Razbijene djevojčice imaju takve loše navike brige za sebe. Ali ne mogu ni reći da je svijet ostavio nekog prostora za druge scenarije. Ako ne radim, nemam što jesti ni kako platiti režije. Ali tebe ne muče takve stvari. Ti si realiziran čovjek.

Zauvijek dječak: Ovisi kako se uzme.

Zauvijek djevojčica: Na što plačeš?

Zauvijek dječak: : Na neke filmove.

Zauvijek djevojčica: Ja na loše roditelje. Kad vidim djecu i roditelje koji ih nemilosrdno puštaju da budu sami, da budu usamljeni ili ih naprosto ne vole. Znaš koliko ima roditelja koji ne vole svoju djecu?

Želiš imati djecu?

Zauvijek dječak: Valjda. Nisam o tome još stigao misliti.

Zauvijek djevojčica: Možda ih ne treba ni imati. Možda je previše sve ovo sjebano.

Zauvijek dječak: Za tipove poput mene i djevojke poput tebe?

Zauvijek djevojčica: Ma općenito. Ima toliko djece koja trebaju dobre roditelje. Dobro, ako budeš baš ok, možda i može jedno. Dijete.

Zauvijek dječak: A ne trebamo li se prvo oženiti? Sretne familije na nekom vjenčanju na koji su svi došli žderati, mada ne znaju ni kako se zovu mladenci, a mi smo dignuli kredit da napumpamo stvar i pokažemo eto kako se ženi.

Zauvijek djevojčica: Ma to je već prošlo, nitko se ne ženi. Svi samo žive skupa dok više ne žive skupa. Pa je nekako lakše. Treba samo izdržati.

Zauvijek dječak: Dobro, znači nismo ni glupi ni konzervativni. Živimo skupa jer nam je lijepo. Dok ne prestane biti lijepo.

Zauvijek djevojčica: Prva svađa, znači?
Znala sam da ne može biti tako dobro. Svemu dođe kraj. Smeta te što volim previše popiti. Nekad volim odlutati. Maknuti se od svega. Pustiti da me alkohol razrijedi. Da me ispere. Ti se tad ljutiš jer ti ne dam blizu. Jer pobjegnem glavom bez obzira. Tražio si me neku večer pijanu po nekim lokalima.

Zauvijek dječak: I nisam te našao?

Zauvijek djevojčica: Uvijek me nađeš.

Zauvijek dječak: Tražim te satima.

Zauvijek djevojčica: Nekad i danima.

Zauvijek dječak: Inače to izgledimo.

Zauvijek djevojčica: Ali sad sam pretjerala.

Zauvijek dječak: Ali sad si pretjerala. Našao sam te bez svijesti. Jebemu mater. Uništit ćeš se. A ja to moram gledati. Mogu sve razumjeti, ali zar se nismo dogovorili da nećeš ovako uzimati ta sranja.

Pa jebote našao sam te polugolu. Što se moglo dogoditi da nisam došao?

Što se dogodilo dok nisam došao?

Kako da budem tu ako stalno pokušavaš pobjeći?

Zauvijek djevojčica: Boli te kurac što se dogodilo. S tobom sam, a kao da sam sama. Ti i tvoji ozbiljni razgovori i to da uvijek misliš da si pametniji jer si stariji. Ti sve znaš. Ti misliš da sve jebeno. A nemaš pojma kako ovi ponori mogu boljeti. Nemaš pojma kako ovo iznutra nekad grize.

Zauvijek dječak: Grize i mene.

Zauvijek djevojčica: I što sad?

Zauvijek dječak: Ja sam čvrst, a ti si ovdje da priligneš na moje ruke. Ali jebemti mater ako te neću zavezati pokušaj li opet tako nešto.

Zauvijek djevojčica: Ma kurac hoćeš. Samo prijetiš. Kako da se ovo sve umanjim?

Zauvijek dječak: Daj mi da ti pomognem.

Zauvijek djevojčica: Ma ti ne možeš ni sebi pomoći.

Zauvijek dječak: Ali ja te volim.

Zauvijek djevojčica: Ljubav je umišljena konstrukcija kojom opravdavamo svoja vlastita postojanja i strah od bivanja samima. Bojimo se usamljenosti toliko jako da ćemo umišljati kako nekoga volimo samo da ne budemo osuđeni na svoje mrakove.

Zauvijek dječak: Znači, s tim se borim.

Zauvijek djevojčica: Ma i s još gorim sranjima. A koji je tvoj grijeh?

Zauvijek dječak: Ne znam. Nisam ti često emocionalno dostupan. Živim u svojoj glavi. Često putujem. Opet me nema. Opet si sama. Kad sam tu, nekad kao i da nisam. Moje granice su tvrde. To je moja samoobrana. Ti ne znaš kako onda do mene. Ne znaš gdje sam.

Zauvijek djevojčica: Opet sam sama. A ti tamo, okružen svim ti mladim djevojkama željnim tvoje pameti i tvojih tankih prstiju.

Zauvijek dječak: Zbilja, tankih prstiju?

Zauvijek djevojčica: Pa vidi ih! Ruke te odaju da kurca nisi radio u životu. I to lice!

Tvoje lice je takvo da te svi vole. Zar ne? Vole te. Ti im se smješkaš kao meni sada, ali uvijek me na kraju ostavljaš.

Zauvijek dječak: Ljubav nije prisila.

Zauvijek djevojčica: Nema ljubavi.

Zauvijek dječak: Slušaj me! Ljubav nije prisila. Ljubav je sloboda i dok god ona tjera mene da se vratim tebi, vraćat ću ti se, kao neko vjerno pseto. Dok god vjerujem da je moguće da pokrećeš u meni stvari kako pokrećeš. Ali nikad se neću bojati. Zakoračiti nekamo. Nitko ne može posjedovati nekoga ni njegovu ljubav. Ja želim provesti s tobom sve ove sate i godine i kad sam daleko provodim ih kraj tebe, ja žudim za tim tvojim smiješnim obrazima i rupicama, za tim kratkim nogama kojima me stegneš kao neka zvijer. Ne mogu ti pobjeći. Ali ljubav je sloboda, koliko moja, toliko i tvoja sloboda. Ništa nije slobodnije od ove naše ljubavi.

Zauvijek djevojčica: Znači, ženit ćemo se?

Zauvijek dječak: Samo ako želiš. Mislio sam da nismo za te spike?

Zauvijek djevojčica: Ali trudna sam.

Zauvijek dječak: Mislio sam da nismo za djecu.

Zauvijek djevojčica: Desilo nam se.

Zauvijek dječak: Što god odlučiš, tu sam. Tvoje tijelo, s njim stojim kao stup, nosim što moraš nositi.

Zauvijek djevojčica: Jesmo li spremni? Zamisli, imati dijete. Imati život za koji se moramo birnuti i ono najbitnije, ne zaboraviti da mu ne smijemo dati ove naše sjebanosti.

Zauvijek dječak: Ali morat ćeš prestati piti. I sve to ostalo. Ako to zbilja želiš. Moraš se dovesti u red. Inače će sve otići u kurac.

Zauvijek djevojčica: Znam. Bi li volio kćer ili sina?

Zauvijek dječak: Ne znam. Oboje.

Zauvijek djevojčica: Mislim da ćeš biti dobar otac. Imaš tu blagost. Neku smirenost. Nije te lako izbaciti iz takta. Govoriš polako. Racionalan si, a topao. Mislim da to žene odmah procijene. Negdje sam pročitala. Svaka ženi već pri prvom susretu s muškarcem premjeri sve. Uzme parametre. Procijeni tvoje očinske kapacitete. To je jedan od značajnih faktora kod odluka vežemo li se. A mi smo zamisli, smiješno uvjereni da sami držimo sve u rukama. Da odlučujemo koga voljeti. U biti sva ta evolucija u nama pokrene nešto mimo nas, učini nam nekoga privlačnim, idealnim. Da uopće ne govorim o onoj fino strukturi. O našoj psihi koja traži ono na što smo navikli. U muškarcima tražimo svoje očeve, ili takve figure uz koje,

mada možda nismo ni bile sigurne, barem znamo što nas očekuje. Znači, šanse nisu bile na mojoj strani. Moralo je biti ovako i nikako više.

Zauvijek dječak: Ovako i nikako više.

Zauvijek djevojčica: Zlo mi je.

Zauvijek dječak: Mučnine?

Zauvijek djevojčica: Donesi mi lavor.

Nikad te nema kad te trebam. Sve ovo prolazim sama.

Zauvijek dječak: To nije istina. Peru te opet hormoni.

Zauvijek djevojčica: Nikad te nema. Sama sam. Usamljena. Moj svijet polako se odmiče od mene. Ja sam samo nekakav brod u kojem pliva neko stvorenje koje dolazi. Imam li više uopće ikakve svrhe? Imam li smisla izvan tog što sam najednom postala maleni stroj koji će roditi? Stroj za ljude.

Tako sam već velika, jedva se krećem.

Zauvijek dječak: Daj da ti stavim jastuk pod leđa i izmasiram stopala. Beba se rita? Uvijek sam tu. Ne brini.

Zauvijek djevojčica: Nisam sigurna. Ali mislim da je osjetim. Zamisli. Nešto što raste od mene i pretvara se u jedno stvarno biće. Biće govori. Ja sam od tebe. Postat ću snažan. Snažna. Možda je djevojčica. Čini mi se da bi mobla biti djevojčica.

Zauvijek dječak: Možda su dvoje.

Zauvijek djevojčica: A to nikako. Valjda bih osjetila da nije samo jedno?

Bit ću pametno, dobro stvorenje. Roditelji će me toliko voljeti da nikad neću biti sjebano.

A možda se i to dogodi. Tko zna. Nikad ne znaš. Na toliko toga je nemoguće utjecati i toga me je strah. Što ako svijet bude užasan? Tko smo onda mi naspram toga? Kako se obraniti, što učiniti?

Zauvijek dječak: Ma bit će to dobro. Dvoje pametnih ljudi dolazi do pametnih rješenja. Uvijek. Stvari nikad nisu bezizlazne.

Zauvijek djevojčica: Onda izvoli promijeni joj ti pelene. Ja više ne mogu ovako ne spavati. Osjećam se kao da sav život otiče od mene. Osjećam se kao da nisam stvarna.

Jesam li?

Što da učinim?

Kako da se brinem za to dijete?

Kako da se brinem za sebe?

Kako mi itko može pomoći?

Zauvijek dječak: Postporođajna?

Zauvijek djevojčica: To je tako čest sindrom zapravo, o kojem se ništa ne govori. Žene trebaju biti snažne, velike, čvrste, a majčinstvo bi im trebalo biti izvanredno. A zapravo, sve je tako izokrenuto. To je najteži period. Period strahova. Period sumnji. Osim toga, moje tijelo se toliko promijenilo. Sigurno ti više nisam ni privlačna. Još sam tako velika, od svega. Od tog gomilanja kilograma.

Zauvijek dječak: Sasvim je izgledno da te neću moći voljeti debelu. Koliko si se to udebljala?

Zauvijek djevojčica: Možda deset kila?

Zauvijek dječak: Ma barem dvadeset.

Zauvijek djevojčica: Onda sigurno trideset.

Smeta te?

Zauvijek dječak: Ma zapravo ne. Tko bi rekao. Slatka si tako okrugla. Buhtlica.

Zauvijek djevojčica: Odjebi.

Zauvijek dječak: Dijete nam opet plače.

Zauvijek djevojčica: Ma spava.

Zauvijek dječak: Ma plače. Imamo ono dijete koje nikad ne želi spavati. Stalno nekoga traži.

Zauvijek djevojčica: Ma nemamo. Imamo dijete koje je odmah počelo spavati cijelu noć. Kraj nas.

Ali ja više ne znam tko sam. Sad kad sam majka.

Zauvijek dječak: Možda ni ja više ne znam tko sam.

Zauvijek djevojčica: Što onda dalje?

Rekla sam ti, nema ljubavi.

Zauvijek dječak: Ma uvijek ima ljubavi.

Zauvijek djevojčica: Znaš, ne želim odrasti.

A oduvijek sam odrasla.

Kad sam bila dijete, sve je prekinuto tako rano.

Pa sam postala preozbiljna.

Pa sam uvijek bila na tom mjestu s kojeg se čini da sam odgovorna za sve.

I sad kad je sve stiglo, a život se pojavio

kao jabuke pred vratima u nekoj bajci,

ja ne želim odrasti.

Želim tamo gdje mi je sve oduzeto.

Odrasli toliko lažu.

I nakon svega, ja ću opet pokušati otići.

Zauvijek dječak: Možda te neću imati snage zaustaviti.

Zauvijek djevojčica: Možda. Ja ništa ne govorim.

Znaš, ja nikad ne govorim.

Čak ni kad vrištim.

Kad ti želim reći da me zagrliš jer ću se raspasti.

Zauvijek dječak: Ti šutiš. Šutiš kao da je grlo stablo iz kojeg je nemoguće izvući riječi. Šutiš kao da skupljaš godine u godove.

Samo šutiš.

Zašto mi nisi rekla da si nesretna?

Zauvijek djevojčica: Zar nisi vidio? Da su me pojeli. Da me jeli.

Zauvijek dječak: Djeca?

Zauvijek djevojčica: Zar je bitno? Jeli su me toliko da sam mislila da je dno svaki trenutak koji sam disala. Imala sam osjećaj da je kamenje tako teško da ću svaki tren biti puna vode. Ja koja sam u vodu gledala. Postala sam kamen koji ide do svog dna. Toliko je bilo crnih dana da se učinilo da je vrijeme samo mirna površina koja nikad više neće poteći, a ja sam zapela u tom mitskom trenutku, toj bolnoj vječnosti.

Kako nisi vidio?
Zašto me nisi spasio?

Zašto me nisi volio?

Zauvijek dječak: Uvijek sam te volio. Toliko da je sav tvoj mrak ulazio u mene i tamo me držao u konopima. Tvoj mrak me vezao, a ja nisam ni znao što se dogodilo.

Tvoje suze.

Neću te pustiti. Neću odustati. Čuješ li?

Neću te pustiti.

Ovaj mrak je naš.

Ova dubina je naša.

Ovo dno je naše.

Zauvijek djevojčica: Pusti me! Prestani! Pusti me.

Toliko boli da želim nestati.

Zauvijek dječak: I što ćemo tako riješiti?

Nerivra me što ostavljaš uvijek mlijeko izvan frižidera. Nervira me što nikad nije ništa na svom mjestu.

Zauvijek djevojčica: Nervira me što uvijek misliš da si u pravu. Što ne znaš pobrisati jebenu prašinu.

Oprati ručnike. Jebene ručnike. Ne peru ih dobre vile.

Zauvijek dječak: Uvijek izigravaš autoritet. Velika šefica ničega!

Zauvijek djevojčica: A ti ćeš razmaziti djecu. Netko treba postaviti granice.

Zauvijek dječak: Nemaš pojma koliko me boli kad kažeš da misliš da nemamo više šanse.

Zauvijek djevojčica: Zašto me uopće voliš onda?

Zauvijek dječak: Zašto me uopće voliš onda?

Zauvijek djevojčica: Jer si mekaniji od bilo čega što znam. Jer si toliko mekan da želim u tebi ostariti. Jer volim kako me gledaš. Jer osjetim da sam sigurna. Uvijek sam sigurna.

Zauvijek dječak: A ti si malena vatra od koje sve u meni napokon radi. Moj motor je pokrenut tom vatrom koja se ne gasi. Ti, plamteća tišina.

I sad ideš?

Zauvijek djevojčica: Moram.

Prvo sam odlazila jezikom, iznosila iz sebe povrtnjak riječi
da ti pokažem gdje ljubavi započinje umiranje,
u humusu neizrečenog

Tako sam odlazila nekoliko puta
da uvježbam pad, da iskopam rupu
u kojoj ću mirnija zaspati s gomoljima,
puna propadanja: mi,
mi, usred prevlažne zemlje
Sad idem, a ti pospremi kuhinju,
stavi duboke tanjure na plitke,
žlice među žlice, provjetri sobu
nastoj zaspati mirniji nego inače

Kad sam već daleko, reci mi kao što govoriš stablima
da je palo na pod sve što si nosio i ja ću ponovno
pod tvoju bradu smjestiti glavu, povući svoje lutanje za noge,
postati korijen koji se će se obmanjivati da je putovanje
Moj na tvom, nerazpoznatljiv

Zauvijek dječak: A ja ću te uvijek pustiti. Jer ljubav znači puštati. Jer ljubav vjeruje jedino ljubavi. Jer vjeruje slobodi. Jer vjeruje tišini u razgovoru, prije svega izgovorenoga. Ljubav zna da ispod rovarenja otkućaja srca živi cijeli maleni svemir koji se preslikava gore, u ovo nebo poprskano zvijezdama. Ta srca, žive milijarde svjetala i sve ovo gore, čudo praznine. A mi, maleni. Veliki samo u ljubavi.

Vratila si se.

Zauvijek djevojčica: Jesam. Uvijek se vratim. Nisi li ti onaj koji vjeruje u ljubav?

Zauvijek dječak: Tko bi ga više znao. Toliko je već prošlo godina.

Ljubavi, spavaš li opet na tom brežuljku
u godini koji nikada nismo zaključali

Zauvijek djevojčica: Ljubavi, oni koji odlaze

ne prestaju voljeti drugoga,
naprosto nauče voljeti sebe

Nisam očekivala da je tako lako
povjerovati sigurnosti pada

Zauvijek dječak: Nisam očekivao da će ptica
jednom zaista shvatiti da je ptica

Zauvijek djevojčica: Djeca su već odrasla. Imaju svoje živote.

Zauvijek dječak: Mi smo dosadni starci. Zamisli balgoslova! Dosadni straci.

Zauvijek djevojčica: Misliš da sad treba polako umrijeti?

Zauvijek dječak: I to.

Zauvijek djevojčica: Nismo nešto zaboravili. A kredit? Za kuću i sve to?

Zauvijek dječak: To se otplatilo. Radili smo dugo, dovoljno. Sad smo mirni.

Zauvijek djevojčica: Bolesti?

Zauvijek dječak: Ništa značajno. Ili možda pak?

Zauvijek djevojčica: Preboljela sam neku opakiju bolest.

Zauvijek dječak: Jesi. Možda. Da.

Zauvijek djevojčica: Danima sam se držala za maleni dio života. Tjednima, mjesecima. Ali nije strašna smrt, zar ne? Strašno bi bilo bit usamljen u toj smrti. Strašno bi bilo kada bismo morali negdje sebe zakopati, usred stana sami, još živi, shvaćajući da ništa u nama živo nije bez ljubavi.

Zauvijek dječak: A sad vjeruješ u ljubav?

Zauvijek djevojčica: Možda nakon toga svega, da.

Zauvijek dječak: Bilo je jako teško. Gurala si me od sebe. Uvijek me tako jebeno jako guraš od sebe. A ja znam što si. Od čega si.

Ti si od mog rebra.

Zauvijek djevojčica: Kakav sjajan kliše! Pa ti si pjesnik!

Zauvijek dječak: Stručnjak! A ti si na kraju svega ipak živa.

Zauvijek djevojčica: Otoporna. Žilava.

Jesmo li se voljeli iza?

Zauvijek dječak: Volimo se. Najteže je prošlo.

Znaš da pjesnici vole ideje o osobama?

Meni ne treba tijelo.

Volim ga kad prestane biti savršeno

Tako mi govori da je još savršenije. Da je jednako dobra kuća srcu čak i kad mu se nešto makne.

Nešto te baci u blizinu smrti, i ti ne otkriješ boga, nego ljubav, opet.

Zauvijek djevojčica: Uvijek ljubav.

Dosadan si mi.

Zauvijek dječak: I ti meni.

Zauvijek djevojčica: Previše misliš apastraktno. Riječi su ti bitnije od mene.

Zauvijek dječak: Možda. Ali sve je relativno. Da tebe nema, možda ne bi bilo riječi.

Zauvijek djevojčica: Teško je reći.

Zauvijek dječak: Jesi li umorna?

Zauvijek dječak: Jesam.

Zauvijek dječak: Legni.

MANIFEST LJUBAVI

[Verzija 3.5, nakon updatea s obzirom na sve kvarove uzrokovane 2020.]

Sada sam prilagođena
Svim potrebnim distancama
Sada sam ljubav na daljinu
Online ljubav
Dostupna u svim web shopovima
i mrzim pjesnikinju koja me ovako zapisuje
Mrzim ju jer ponekad stvari ne moraju završiti odlascima
Ne moramo se vječno urušavati
Ne moramo gurati od sebe
one koji nas žele voljeti
Znam koliko je strašno
biti voljen
To je najstrašnije
Povjerovati sebi
da postoji netko
i taj netko vjeruje
da smo vrijedni
takve ljubavi
Jesmo li?

Ja sam ljubav
i zaista me sve to ne smeta
Ja sam ljubav i želim da prestanemo
biti cinični
Ja sam ljubav i samo želim voljeti
Vrijeme je takvo da strahujemo
kako će nas zagrljaj oslabiti
Strahujemo da će nas briga oslabiti
Strahujemo da će nas nježnost
učiniti nejakima
i nitko ne govori
kakva je to moć biti slab
Biti slab na ovaj svijet
i osjećati ga sa svim njegovim

ponorima
Kakva je to moć osjećati
u svom srcu
neku tuđu nemoć
Vrijeme je takvo
da strahujemo
da smo slabi ako volimo
Ali ja sam ljubav
i kažem vam
samo tada ste
jaki jaki jaki
toliko da se na vama
mogu sasuti cijele planine

Gradovi se urušavaju u sebe
Tišine se uvlače u ljude
i ništa od svega toga nije toliko strašno
kao potpuno prazno ljudsko srce

Ja sam ljubav i ne znam kuda sada krenuti
Koliko je moguće stajati na mjestu
i čekati da ponovno nešto naraste
Iz čega? Iz čega?

Gdje da nas postavim?
Gdje da nas izmislim?
Ja sam atomska bomba
Ja sam dno Marijanske brazde
Ja sam foton
s udaljenih sunaca
Ja sam taj pogled u nebo posuto s
Ja sam tišina nakon eksplodirajuće zvijezde
Ja sam pokušaj elektromagnetskih valova
da raznesu čovječanstvo u svemir
i da napokon izgovorimo našu samoću
nekim drugim dalekim boljim ljudima
i njihovoj Ljubavi
udaljenoj svjetlosne godine

milijarde milijune svjetlosnih godina
daleke Ljubavi
koja uvijek vodik pretvara u helij
svijet iz ničega
usred početka svemira
ništa u sve

Novo izdanje ljubavi
Poboljšana verzija
Otporna na plame
I vodootporna, zašto ne
I može dugo trajati, baterijal je gotovo vječna
Gotovo da je možete uzeti za cijeli život
Novo izdanje ljubavi
Na sniženju
Nemojte propustiti ovu jedinstvenu priliku
svi vi usamljeni
neuklopljeni u ovaj šugavi svijet
pun trnja i slatkiša
svi vi koji skrivate svoju sjenu
kako bi ona na kraju sakrila nas
Svi koji pogledate gore
i čekati da vam se Mliječna staza
spusti u oči
čekate da vas svemir napuni
i onda krećete u istu uzaludnost kao jučer
otvoriti svoje srce
na svim trgovima svijeta
da u njih slete gladni golubovi i ljudi
Svi vi koji nosite ta srca
uvijek rasuta uvijek u padu uvijek za sve
koji puštate da dan bude novi pokušaj
a svijet boli uvijek boli
toliko da ponekad trčimo u mrak
trčite u mrak znam da trčite u mrak
da tamo isplaćete svu tu ljepljivu tugu

Jedinstvena prilika

Nova verzija ljubavi
S novim programom koji se prilagođava
Vašoj vrsti usamljeosti
Koji vas voli sa svim sigurnosnim mjerama
Čak i na distanci

Nova ljubav
Nova

Ja sam ljubav
I zapovijedam vam
izađite iz tih mišjih rupa
i iznesite svoje glave i svoja srca
i volite dok u vama ne preogre svi organi
volite dok se ne potrošite
do zadnje riječi
do zadnjeg dodira
i nakon toga
Volite
Volite
Volite

Ja sam ljubav
i bez ljubavi sam ništavna
jer čemu sam
ako nisam zagrljaju
od kojeg se potapa
i izgara u isto vrijeme
ako nisam toplini
koja rastapa sve zidove
ako nisam dodiru
koji uvijek gradi mostove
iznad svih ponora
iznad svih i ispod svih života
Ljubav
Uvijek ljubav

**ZAKOPANA ČUDA
(I NISU LI SVA ZAPRAVO TAKVA)**

U Gradu, Trgovini, jednog Svijeta koji ipak želi vjerovati u Ljubav.

Zauvijek djevojčica:

Nosim svoj maleni mrak
Nosim to svjetlo
Odrasla sam, usprkos niskim šansama
Kuham zdravo, hranim se zdravo, otrčim
tri kilometra ujutro prije nego započnem dan

Zauvijek dječak

A godine su se otkotrljale, tko bi rekao
da ovaj grad može tako progutati susrete
Poslije se dogodilo još nekoliko puta
da sam pokušao pronaći
zagrljaj
da sam je tražio
Samo je otišla to jutro
bez glasa
bez pozdrava
Zato hodam kao da u meni plamti sunce
Vjerujem da je moguće vjerovati životu
Da će stvari uvijek biti onakve
kakve trebaju

Zauvijek djevojčica:

I te tišine u svim tim glavama, neispisive
Ja sam pjesnikinja koja zamišlja
da je mogla popraviti svijet i ništa nije uspjela
osim srediti ponešto okućnice
i sad je time beskonačno zadovoljna kao svi
potpuno sretni ljudi koji u danas vide
sve mogućnosti za danas
Sutra puštam da bude sutra

Zauvijek dječak

I već sam sve zaboravio osim tog svjetla
kojim me obasjala

Zauvijek djevojčica:

I već sam sve zaboravila.
Da provjerim popis
Trebam mlijeko, brokulu, i cimet
Zašto cimet?
Aha. Kolači od jabuka, da da.

Zauvijek dječak
Brašno, mlijeko.
Ok, bit će kolači od jabuka.
Aha, cimet.

Zauvijek djevojčica:
Cimet:

Zauvijek dječak: Cimet.

Zauvijek djevojčica: Cimet.

Zauvijek dječak: Cimet.

Zauvijek djevojčica: Cimet.

Zauvijek dječak: Da. Cimet. Za kolač od jabuka.

Zauvijek djevojčica: Kolač od jabuka.

Zauvijek dječak: Jebeni kolač od jabuka.

Zauvijek djevojčica Jebeni kolač od jabuka.

Nisam do pred mjesec dana nikad stavljala unutra cimet, znaš.
Moja mama nikad to nije stavljala. Pa nisam navikla.
Da ima cimeta.

Na kraju, košare se gotovo filmski spuste, sve ispada iz njih, sve se kotrlja, možda i ne kotrlja, možda su sjele na pod pristojno te košare, a sve je poispadalo od tog zagrljaja. Zagrljaja. Možda i nije ništa ispalo. Od Zagrljaja. I poljupca u čelo. Malenog. Mekanog. Nježnog. Ona možda još drži cimet u rukama. Tko bi ga znao. Kod takvih zagrljaja sve je moguće. Baš sve.

Kraj.